

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar
Társadalmi Kapcsolatok Intézete
Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék

**Szociálpolitika mesterképzési szak
Foglalkoztatáspolitikai szakirány**

**Záróvizsga tétel
2025**

1. Mutassa be a hosszútávú gazdaságszerkezeti átalakulások, a globalizáció, és a munkaerőpiac összefüggéseit!

- Gépesítés, automatizálás
- Tudományos munkaszervezés, termelékenység növekedés
- Globalizáció, nemzetközi munkamegosztás, globális átláncok
- Posztindusztriális társadalom, információs társadalom, digitális szakadék,
- Társadalmi tőke, emberi tőke, foglalkozási szerkezet

Andorka, R. (2006). Gazdaság. In R. Andorka, *Bevezetés a szociológiába* (pp. 459–501). OSIRIS Kiadó.

Schultz, T. W. (1998). Beruházás az emberi tőkébe. In Gy. Lengyel & Z. Szántó (Eds.), *Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája* (pp. 45–69). Aula Kiadó.

2. Mutassa be a jóléti állam és a munkaerőpiac összefüggéseit!

- Állam, kormányzat, politika
- Demokrácia és piacgazdaság
- Jóléti állam, welfare – workfare, jóléti pluralizmus
- Foglalkoztatáspolitikai változásai, flexicurity

Andorka, R. (2006). Gazdaság. In R. Andorka, *Bevezetés a szociológiába* (pp. 500–523). Osiris Kiadó.

Zombori, Gy. (1997). Modern ideológiák és a jóléti állam. In Gy. Zombori, *A szociálpolitika alapfogalmai* (pp. 61–79). Hilscher Jenő Szociálpolitikai Egyesület.

László, Gy. et al. (2021). *Foglalkoztatáspolitikai*. Wolters Kluwer.

László, Gy. (2009). A foglalkoztatáspolitikai befejezetlen paradigmaváltása. *Munkaügyi Szemle*, 53(2), 45–52.

Csaba, I., & Tóth, I. Gy. (1999). A jóléti állam politikai gazdaságtana. In I. Csaba & I. Gy. Tóth, *A jóléti állam politikai gazdaságtana*. Osiris Kiadó.

Esping-Andersen, G. (1990). Jóléti államok az évszázad végén: A munkaerőpiaci, a családszerkezeti és a demográfiai változások hatása. In I. Csaba & I. Gy. Tóth (Eds.), *A jóléti állam politikai gazdaságtana*. Osiris Kiadó.

3. Mutassa be a munkaerőpiac alapvető fogalmait!

- Gazdasági mechanizmusok: reciprocitás, redisztribúció, piac
- Gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság, munkanélküliség
- Munkaerőpiaci szegmentáció, informális gazdaság, második gazdaság
- Informális gazdaság, szürke gazdaság, fekete gazdaság

Andorka, R. (2006). Gazdaság. In R. Andorka, *Bevezetés a szociológiába* (pp. 462–485). Osiris Kiadó.

Zombori, Gy. (1997). Modern ideológiák és a jóléti állam. In Gy. Zombori, *A szociálpolitika alapfogalmai* (pp. 80–86). Hilscher Jenő Szociálpolitikai Egyesület.

4. Mutassa be a munkaerőpiaci integrációt célzó foglalkoztatáspolitikai stratégiákat és eszközöket! Elemezze az aktív és passzív munkaerőpiaci politikák szerepét a munkanélküliség kezelésében, és ismertesse a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítésére alkalmazott nemzetközi gyakorlatokat!

- Az aktív és passzív munkaerőpiaci politikák fogalma és célja
- Az aktív politikák főbb eszközei: képzési programok, bértámogatások, vállalkozásösztönző programok, közfoglalkoztatás
- A passzív politikák főbb eszközei: munkanélküli ellátások, jövedelempótló támogatások
- A két politika közötti kölcsönhatás és kihívások
- A hátrányos helyzetű csoportok (pl. alacsonyan képzettek, fogyatékkal élők, fiatalok, idősebb munkavállalók) munkaerőpiaci integrációját támogató programok és eszközök különböző országokban
- Nemzetközi példák és jó gyakorlatok a foglalkoztatáspolitikában

Fóti, K. (2020). Foglalkoztatás- és szociálpolitika. In Á. Kengyel (Eds.), *Európai uniós politikák*. MERSZ.

Nyilas, M. (Eds.) (2012). *Nemzetközi kitekintés a foglalkoztatási és jóléti politikák alakulásáról*. ELTE TÁTK.

5. Mutassa be a foglalkoztathatóság fogalmát, annak történeti alakulását és szerepét a munkaerő-piaci politikákban! Elemezze az aktiválási stratégiák, a munkaalapú társadalom és a workfare modellek hatását a munkanélküliség csökkentésére és a jóléti rendszerek fenntarthatóságára!

- A foglalkoztathatóság fogalmának értelmezése és nemzetközi alkalmazásai
- A foglalkoztathatóság szerepe az Európai Foglalkoztatási Stratégiában
- Aktiválási stratégiák és a jóléti rendszerek átalakulása
- Workfare modellek és a „segély helyett munka” elve
- Foglalkoztathatósági politikák hatásai a munkanélküliség csökkentésére.

Lakner, Z. (2012). *Szociálpolitika*. PPKE.

6. Elemezze az emberi erőforrás menedzsment (HRM) és a foglalkoztatáspolitikai közötti kapcsolatot, különös tekintettel a munkaerő-piaci trendekre és a munkavállalói jólétre! Mutassa be a HRM szerepét a munkaerő-piaci kínálat és kereslet összehangolásában, valamint a vállalati és szociális szektor eltérő kihívásait!

- A HRM és a foglalkoztatáspolitikai kölcsönhatása
- A munkaerőpiaci trendek és a HRM stratégiák fejlődése
- Munkahelyteremtési stratégiák és az esélyegyenlőség előmozdítása
- A munkavállalói jólét és diverzitás-menedzsment szerepe
- Különbségek a vállalati és a szociális szektor HRM gyakorlatai között

Dajnoki, K., & Kun, A. I. (Eds.) (2018). *Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe*. Debreceni Egyetem.

Hervainé Szabó, Gy., & Falmeg, M. (Eds.) (2015). *A munkahelyi jólét és professzionalizáció kérdései esetkönyv*. Kodolányi János Főiskola.

7. Elemezze a helyi foglalkoztatási kezdeményezések sikerességét befolyásoló tényezőket, és mutassa be a támogatási rendszerek működését! Vizsgálja meg, hogy milyen politikai, gazdasági és társadalmi tényezők határozzák meg a helyi foglalkoztatási programok hatékonyságát, és ismertesse a támogatási források elosztásának különböző modelljeit!

- A helyi foglalkoztatási kezdeményezések szerepe a regionális gazdaságfejlesztésben
- A sikerességet befolyásoló politikai tényezők: kormányzati szabályozás, decentralizáció, szociális partnerség

- A gazdasági tényezők: helyi iparági szerkezet, befektetési környezet, munkaerőpiaci kereslet és kínálat
- A társadalmi tényezők: demográfiai változások, társadalmi tőke, civil szervezetek és szociális gazdaság szerepe
- A támogatási rendszerek főbb modelljei: központi és regionális források, EU-s támogatások, köz- és magánszféra együttműködése
- Nemzetközi példák a helyi foglalkoztatási kezdeményezések finanszírozására és fenntarthatóságának biztosítására

Frey, M. (1997). Helyi foglalkoztatási kezdeményezések, alternatív munkaerőpiac: Hazai helyzetkép. In *Non-profit szervezetek szerepe a helyi foglalkoztatásban. Nemzetközi és hazai modellek, ajánlások. Hálózat a Demokráciáért Program* (pp. 159–202). Agroinform Kiadóház.

Frey, M. (1997). Munkahelyteremtés a munkaerőpiac főáramlatán kívül: Nemzetközi tapasztalatok. In *Non-profit szervezetek szerepe a helyi foglalkoztatásban. Nemzetközi és hazai modellek, ajánlások. Hálózat a Demokráciáért Program* (pp. 11–34). Agroinform Kiadóház.

Juhász, G. (2018). *A szociális / szolidáris gazdaság elméleti alapjai* (Digitális tananyag). PTE BTK Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék.

Mug, J. (1997). Védett munkahelyek egy speciális társaságnál Hollandiában. In *Non-profit szervezetek szerepe a helyi foglalkoztatásban. Nemzetközi és hazai modellek, ajánlások. Hálózat a Demokráciáért Program* (pp. 47–56). Agroinform Kiadóház.